

УДК 378.147:811.111

DOI <https://doi.org/10.24195/2616-5317-2025-40.2>

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ СТРАТЕГІЙ СПІЛКУВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Марина В. Арапакі

доктор філософії, викладач кафедри Мовної підготовки
Одеського державного університету внутрішніх справ,
Одеса, Україна
email: amv22od@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9437-0421>

АНОТАЦІЯ

Теорія мови, комунікативна компетенція, функціональний підхід до використання мови, дискурс-аналіз і соціолінгвістичні міркування в основному складають теоретичні засади комунікативного підходу до викладання мови. Серед основних принципів слід назвати фокус на комунікації, прагнення уникати постійного виправлення помилок та відведення граматики належного місця. У статті представлено комплексний аналіз комунікативного підходу до викладання англійської мови з фокусом на інтерактивній і комунікативній компетенції. Проаналізовано пріоритетність змістовного спілкування, діяльність, орієнтовану на учня, використання мови в реальному житті, різні стратегії викладання англійської мови, такі як навчання на основі завдань та групові дискусії, з акцентом на їхній ефективності в покращенні навичок говоріння, аудіювання, читання та письма.

Ключові слова: навчання, методи викладання, комунікація, лінгвістика, юридичні документи, викладання англійської мови, засвоєння мови.

Вступ. Проблема соціального спілкування була актуальною на всіх етапах історії суспільства. Актуальна вона й у наш непростий час, тому сучасні стандарти вищої освіти приділяють особливу увагу формуванню комунікативних компетенцій курсантів і студентів.

Комунікативна функція спілкування реалізується в обміні інформацією між людьми. Причому йдеться не лише про передачу/прийняття мовлення, а про вироблення спільного сенсу, а отже, в процесі комунікації комплексно задіяні діяльність, спілкування та пізнання. Спілкування неможливе без власних думок, почуттів, переживань, дій. Недарма ще Іммануїл Кант закликав «*Sapere aude!*» – «Май мужність користуватися власним розумом!», а президент найбільшого у світі авіапромислового підприємства Лі Якокка підкреслював, що «єдиний спосіб налаштовувати людей на енергійну діяльність – це спілкуватися з ними».

Нині англійська мова стала мовою міжнародної комунікації насамперед завдяки стрімкому розвитку високих технологій і комп'ютеризації всіх галузей діяльності людини, а володіння англійською мовою на діловому рівні нині – невіддільна частина вимог до перспективного працівника й запорука просування кар'єрними сходами.

Ділова англійська мова охоплює найважливіші ділянки професійного спілкування – наукову комунікацію та міжнародне документознавство, етику поведінки в різних ситуаціях, ділову переписку, зустрічі, ведення перемовин, інформування технічними засобами зв'язку, техніку інтерв'ювання, опитування тощо. Поза всяким сумнівом, кожна окрема професійна галузь діяльності має свою ділову лексику, суму кліше та стандартизовані лінгвістичні дії. Не становить винятку і юридична галузь.

В умовах реформування правоохоронних органів особливого значення набуває якісна підготовка майбутніх поліцейських і її мовний аспект зокрема. Реформування вітчизняної правоохоронної системи спирається на кращий світовий досвід. Пов'язані між собою поліцейські системи розвинених країн світу, насамперед таких як Франція, Велика Британія, США, Італія, Канада, Австрія, Японія, Німеччина, мають давню історію і великий досвід боротьби зі злочинністю та охорони громадського порядку. Мовою спілкування між поліцейськими цих країн є англійська. У цьому контексті зростає роль викладача іноземної мови у вищих навчальних закладах, а вибір найбільш ефективного методу викладання

стає досить актуальним. Останнім часом у вищих навчальних закладах України процес вивчення іноземних мов інтенсифікується завдяки впровадженню різноманітних технологій навчання, які ґрунтуються на свободі вибору студентами та слухачами форм і методів навчання.

Мета розвідки — схарактеризувати стратегії навчання англійської мови професійного спрямування у правовій галузі. **Об’єктом** є юридична англійська мова в аспекті її викладання, **предметом** — стратегії навчання юридичної англійської мови у порівнянні із загальним курсом англійської мови як іноземної. **Завдання** відповідно формулюються як: а) визначення принципів навчання юридичної англійської мови; б) аналіз потенційних труднощів навчання юридичної англійської мови; в) опис успішних стратегій професійної правової комунікації англійською мовою. Новизна вбачається у спробі розкрити зміст професійної мовної підготовки майбутніх юристів у призмі сучасної глобалізації та євроінтеграції правової сфери.

Виклад матеріалу. Методика вивчення іноземної мови як наука виробила чимало ефективних підходів до вивчення іноземних мов, які, однак, мають як переваги, так і недоліки. Нижче наведені основні з них. Основними способами вивчення іноземних мов довгий час були читання та переклад. Приблизно в середині ХХ століття на основі такого підходу сформувався граматико-перекладний метод вивчення іноземних мов. Ключовим у цьому методі є вивчення граматики, що дозволяє розуміти в першу чергу тексти іноземною мовою. Викладач пояснює граматику найчастіше рідною мовою, виправляючи помилки студентів. Однак формування розмовних навичок при цьому залишається досить неефективним. При використанні свідомо-порівняльного методу зусилля викладача спрямовані на свідоме оволодіння курсантами та студентами мовою (осмислення правила, а не механічне відпрацювання навички; свідоме оволодіння мовою) (Про затвердження Концепції, 2021).

У контексті аудіо-лінгвального методу спочатку курсант або студент багато разів повторює почуте за викладачем або фонограмою, і лише після цього він може вимовити одну-дві

власні фрази, а все інше складається з повторень. При цьому роль студента/курсанта пасивна, мало уваги приділяється сенсу сказаного, відсутня «жива» взаємодія між студентом і викладачем.

Великий потік інформації вимагає використання таких методів викладання іноземних мов, які дозволяють за короткий проміжок часу дати слухачам достатньо ґрунтовні знання, забезпечити високий рівень засвоєння та закріплення матеріалу на практиці. Всі ці методи актуальні, важливі, досить ефективні за конкретних обставин та з урахуванням індивідуальних здібностей студентів, слухачів та учнів. Однак варто зазначити, що на сьогодні найбільш ефективні комунікативно орієнтовані концепції, адже всі вони спрямовані на швидке та якісне формування розмовних умінь і навичок. Серед них найбільш популярні комунікативний, проектний, інтенсивний та активний методи (Байбакова 2019).

На сучасному етапі найбільшого поширення у викладанні іноземних мов набув комунікативний підхід (спілкування, обмін інформацією), основні принципи якого такі:

- ті, хто навчається, вивчають мову і починають оволодівати нею, спілкуючись цією мовою;
- мова є функціональним засобом реалізації мовленнєвих здібностей того, хто говорить (пише);
- в центрі уваги особистість курсанта чи студента;
- оволодіння мовою має відбуватися в процесі творчої діяльності, що стимулює пізнавальну активність студентів/учнів;

— курс навчання мови має бути зорієнтований на задоволення мовленнєвих потреб певної категорії студентів/учнів.

В ідеалі курсант чи студент (надалі — юрист) має вміти правильно визначати (і трактувати) англійською мовою статті Кримінального та Цивільного Кодексів України, відповідно до ситуації спілкування добирати потрібні слова та вирази, вміти грамотно побудувати промову для виступу, скласти документ, заяву, записку, довідку тощо. Практика доводить, що для того аби якісно вивчити всі необхідні терміни і вирази, необхідне постійне послідовне вивчення ділової англійської мови в процесі навчання і далі — роботі.

Абсолютно невиправданим є обмеження вивчення іноземної мови в програмі юридичної підготовки тільки першим курсом вишу, виключаючи курс ділової англійської на другому році навчання. Як у цій ситуації досягти необхідного результату? Надто обмежений обсяг навчальних годин із іноземної мови змушує кардинально змінити стратегію її викладання.

Перспективніше видається не закріплювати шкільні ази володіння іноземною мовою, виконуючи переклад і коментуючи юридичні тексти, а, натомість, акцентувати на вивченні ділової англійської мови. Її навчальне середовище і методика викладання більш адекватні завданню формування загальнокультурних компетенцій. Вони зорієнтовані на практичне використання мови у царині ділового спілкування і далі – на використанні її як бази самоосвіти, самореалізації у професійному житті фахівця. Базові загальнокультурні компетенції передбачають, зокрема, і здатність до комунікації в усній та письмовій формах українською та іноземною мовами для розв'язання завдань міжособистісної та міжкультурної взаємодії, здатність працювати в колективі, толерантно сприймаючи соціальні, етнічні, конфесійні та культурні відмінності, здатність до самоорганізації та самоосвіти (Ніколаєва, 2017).

«Ділова іноземна мова професійного спрямування» передбачає більш глибоке вивчення професійних аспектів. Водночас, аби нею вільно володіти, потрібно розуміти розмовну англійську мову, адекватно сприймати її на слух, уміти будувати граматично правильні речення. Загалом, необхідно володіти не тільки професійною лексикою іноземної мови, а й загальнорозмовними навичками на вільні теми (Шрамко, 2020).

Поліцейські протоколи та юридичні документи, вивчення яких теж відбувається в рамках дисципліни «Ділова іноземна мова професійного спрямування», загалом відіграють ключову роль у судовій системі, оскільки містять первинні дані та докази подій, зафіксованих правоохоронцями. Ці документи слугують фундаментальними доказами в різних справах, формуючи основу для правового дискурсу, який розгортається в залах судових засідань. У сучасному світі, де транскордонна

взаємодія стала нормою, поліцейські звіти часто містять елементи мови, яка відрізняється від мови суду чи юрисдикції, де розглядається справа. З огляду на це переклад таких документів стає не лише лінгвістичною, а й життєво важливою юридичною потребою.

Реалізація комунікативної функції спілкування, як вважають психологи, передбачає кілька рівнів. На початковому рівні здійснюється вирівнювання відмінностей у вихідній інформованості суб'єктів, які вступають у контакт. У разі спілкування іноземною мовою він є визначальним: без розуміння того, про що йдеться, подальша взаємодія неможлива або вона переходить у невербальну. Основну роль відіграють, на наш погляд, загальнорозмовні навички. Другий рівень – інформаційно головний – пов'язаний із передачею та сприйняттям значень, сенсу повідомлення. Сама комунікація має форму інформування, навчання, інструктажу тощо. Це рівень умінь суб'єктів спілкування транслювати іноземною мовою свій професійний рівень. Нарешті, третій рівень комунікації пов'язаний із прагненням суб'єктів зрозуміти погляди та настанови один одного. Спілкування тут спрямоване на формування оцінок результатів, що досягаються, тобто йдеться про зіставлення поглядів, згоду, незгоду тощо (Прітха, 2021).

Навички письмового мовлення затребувані в різних формах кореспонденції: листах, електронних повідомленнях тощо. Ділове листування – окрема культура спілкування, що має свої правила і норми, знання яких необхідне професіоналу. Ділове спілкування телефоном, скайпом, спілкування в режимі відеоконференції, яке вимагає негайної реакції та зворотного зв'язку з партнером, має завдання досягнути правильного розуміння між співрозмовниками.

Важливо оволодіти спеціальними фразами-кліше, щоби відрекомендуватися, ввічливо перервати співрозмовника, попросити повторити, передзвонити тощо. Ділова презентація як вид монологічного професійного спілкування має чітку структуру, обов'язкову для дотримання промовцем, а також ряд лінгвістичних особливостей: вербальне оформлення змісту, набір стилістичних засобів, імперативних конструкцій, порівнянь, метафор та ін. для впливу на аудиторію.

Відзначимо ще рольові ситуації, які програються в груповій формі та відображають різні стопи, наприклад, «Як вийти за межі». Це найскладніша, синтетична форма комунікації, що містить як канонічні форми спілкування, так і імпровізацію, зокрема й розмовне мовлення.

Специфічність ділової мови полягає насамперед у професійному рівні вживання понять і термінів, що не допускає спотвореної інтерпретації. Професійна комунікація здійснюється на базі певної професійної мови, закріпленої за тією чи тією галуззю професійного спілкування. Водночас необхідно мати функціональний лексичний запас і володіти загально-розмовними комунікативними навичками. Тому вивчати ділову англійську найдоцільніше перманентно у процесі професійного навчання.

Методика формування у студентів комунікативних універсальних навичок і надалі — лінгвістичної компетентності вимагає нетрадиційної методики, що враховує психологічні особливості мовленнєвої діяльності спілкування іноземною мовою. Лише через комунікативну взаємодію з іншими людьми здійснюється трансляція знань, форм культури, моральних орієнтирів, а загалом — суспільного досвіду людства. Вони-то і формують свідомість, психіку, забезпечують становлення особистості індивіда. З методичного погляду, під час організації іншомовного спілкування необхідно спиратися на моделі мовленнєвої комунікації. Одним із основних методів навчання є комунікативна ситуація, що складається з обставин дійсності, в яких відбувається комунікація, стосунків між співрозмовниками, мовленнєвого спонукання та реалізації самого акту комунікації. Кожен із цих чинників тією чи тією мірою впливає на мовлення, стиль, манеру поведінки співрозмовників.

У викладанні англійської мови однаково важливі як лінгвістична, так і культурна компоненти. Сформована *лінгвістична компонента* забезпечує розуміння юридичних документів і угод, оскільки текст документів і угод будується відповідно до встановлених правил і норм. До них належать точність і ясність, які допомагають забезпечити структуру в юридичних текстах. Це дає змогу уникнути двозначності

у формулюваннях, щоб угоди та документи були зрозумілі всім сторонам. Використання спеціалізованої термінології урізноманітнює текст, а також сприяє правильному використанню спеціалізованих юридичних термінів, що уможливорює однозначне розуміння та тлумачення юридичних понять і термінів. Граматична оформленість мовлення забезпечує правильне вираження думок, ідей та умов у юридичних документах. Вона також установлює логічний зв'язок між реченнями, що забезпечує розуміння тексту та допомагає уникнути непотрібних роз'яснень у майбутньому.

Сформована *культурна компонента* визначає здатність використовувати спеціальний вокабулярій, зокрема термінологічний, у юридичних документах і угодах. Тлумачення визначень є важливим для розуміння міжнародних угод, адже стиль документів і правила їх написання відрізняються в різних країнах залежно від офіційного характеру документа та стилю викладу.

Важливо, щоб у юридичному документі чітко були зазначені джерела права і наявні посилання на законодавство, конвенції чи попередні судові рішення. Кожна правова система може мати свої унікальні мовні особливості, і їх слід враховувати при складанні та інтерпретації юридичних документів, оскільки чітко визначені, правильно сформульовані положення та чітке мовлення — запорука того, що всі сторони, які підписують угоду, розуміють її зміст і зобов'язання. Лінгвістична точність допоможе уникнути спекуляцій та неоднозначних тлумачень, які можуть призвести до юридичних проблем.

Маємо окремо зупинитися на одній із багатьох форм англійської мови, яка за функціональним призначенням є характерною для юриспруденції. Йдеться про юридичну англійську мову як різновид мови професійного спілкування. Ця мова використовується судьями, юристами, адвокатами, нотаріусами, помічниками юристів, прокурорами та журі присяжних. Потрібно пам'ятати про відмінності між британським і американським варіантами англійської мови. Суттєві розбіжності у термінології можуть спричинити плутанину, якщо британський юрист практикує у США. Однак англійська юридична

мова може мати стандарти, які добре узгоджуються із законодавством окремої держави.

Чому це так важливо? Вивчення юридичних термінів важливе для кар'єрного зростання, якщо особа вивчає право незалежно від країни. Основною причиною цього є зростання глобалізації. Оскільки багато людей навчаються в одній країні і застосовують сформовані навички, переїжджаючи в іншу країну, важливо, щоб вони вміли добре спілкуватися й успішно взаємодіяти з іншими людьми. Коли фахівець виходить на ринок праці як кваліфікований юрист, він стикається з різними клієнтами в країні, куди переїхав. Так само йому доведеться використовувати всю юридичну термінологію, якою користуються інші юристи в цьому регіоні. Наприклад, якщо хтось вивчав право у Бразилії і хоче практикувати в США, то йому/їй, швидше за все, доведеться взаємодіяти з американськими адвокатами. Для того, щоб спілкуватися з ними на юридичні теми, потрібно адаптувати їхню юридичну мову (англійську мову, яка використовується в юриспруденції), що характерна для їхнього регіону.

Викладемо наші міркування щодо необхідності вивчення юридичної англійської мови як іноземної. Вивчення професійного права однозначно вказує на те, що фахівець має вивчати англійську термінологію у галузі його професійної діяльності.

У сучасному глобалізованому світі вміння ефективно спілкуватися англійською мовою має важливе значення для успіху в багатьох професіях, і в юриспруденції включно. Майбутнім юристам необхідно враховувати такі моменти у вивченні англійської мови.

1. Юрист-початківець або студент юридичного факультету може працювати з міжнародними клієнтами чи колегами або проводити юридичні дослідження англійською мовою. Очікується, що галузь використання юридичної англійської мови збільшиться внаслідок суцільної глобалізації та євроінтеграції.

2. Оскільки ділові компанії та юридичні фірми розширюють свою діяльність за кордоном, для юристів стає все більш важливим уміння ефективно спілкуватися англійською мовою. Крім того, США та Велика Британія залишаються

основними гравцями у світовій економіці та правових системах, тому знання юридичної англійської мови є особливо важливим для юристів, які працюють у цих країнах або співпрацюють з ними. Ба більше, оскільки технології та Інтернет роблять інформацію більш доступною, юристи все частіше стикаються з юридичними документами та ресурсами англійською мовою. Дійсно, багато юридичних ресурсів вже публікуються винятково англійською мовою, наприклад, юридичні журнали та наукові статті.

Можливі галузі застосування юридичної англійської мови:

1. Професійна комунікація у правовій галузі з представниками інших держав.

2. Обмін кращими юридичними практиками шляхом участі у міжнародних конференціях, публічних лекціях, тренінгах, навчальних курсах і стажуванні.

3. Доступ до різних джерел інформації англійською мовою (книг, періодичних видань, онлайн-курсів або онлайн-лекцій).

4. Міжнародний досвід навчання, стажування та/або підвищення кваліфікації. Більшість закордонних навчальних закладів вимагають підтвердження знання англійської мови на рівні B2.

5. Можливість працевлаштування у міжнародних компаніях і організаціях за умови вільного володіння англійською мовою.

6. Можливість надавати юридичні послуги іноземним клієнтам. Все більше іноземців хочуть отримати якісні юридичні послуги, пов'язані зі створенням компанії в Україні, укладенням різноманітних господарських та цивільно-правових угод, захистом прав у суді, отриманням юридичних консультацій тощо. Це загальновідомий факт.

7. Можливість самостійно, без залучення перекладача, брати участь у міжнародному комерційному арбітражі з метою швидкого та ефективного вирішення справ і захисту прав клієнта.

Проте всі ці варіанти можуть бути недоступними або менш ефективними, якщо людина погано володіє англійською мовою.

Додамо, що регулярне вивчення англійської покращує здатність швидко запам'ятовувати великі обсяги інформації,

увагу до деталей, вміння раціонально планувати свій час і самодисципліну. Наприклад, упродовж 2018–2022 рр. вчені з Единбурзького університету вивчали різні функції людського мозку. Дослідження показали, що вивчення другої мови покращує когнітивні здібності. Покращується увага, концентрація, розуміння прочитаного та розмовні навички.

Студенти та курсанти відчують потребу в більшій кількості матеріалів для вивчення англійської мови. Недостатній рівень володіння англійською мовою є проблемою, з якою стикаються фахівці, які вступають на навчання до різних юридичних шкіл (Northcott, 2021).

Дедалі щораз значніша роль англійської мови як юридичної *lingua franca* створює особливі виклики через системний характер юридичної мови. Бізнес-юристи, які представляють міжнародних клієнтів, повинні розуміти англійську мову та складати нею контракти. Транскордонне злиття юридичних фірм вимагає розуміння юридичної англійської мови для проведення зустрічей і переговорів, а також загального спілкування з колегами з офісів у різних країнах (Горська, 2016).

Висновки. У Європі комерційні юридичні фірми все частіше вимагають знання англійської мови при роботі з індивідуальними клієнтами. Оскільки трафік між європейськими країнами постійно зростає, юридичний побут набуває міжнародного виміру: купівля та оренда нерухомості, укладання трудових договорів, розлучення та усиновлення — це лише кілька прикладів. Зокрема, працюючи з британськими клієнтами, іспанські юристи повинні вміти пояснювати іспанські правові поняття та процедури англійською мовою. Здатність давати кваліфіковані пояснення вимагає від юристів розуміння відмінностей у способах функціонування двох правових систем. Проведення презентацій, телефонні дзвінки, участь у зустрічах і переговорах, написання листів і налагодження контактів — це комунікативні навички, які потрібні як бізнесменам, так і юристам. Крім того, юристам необхідно проводити інтерв'ю та консультувати клієнтів. Серед специфічних документів, з якими юристам доводиться працювати, виокремимо контракти, які посідають перше місце серед правових документів.

ЛІТЕРАТУРА

Байбакова О. О. До проблеми навчання професійного іншомовного спілкування майбутніх дослідників. *Науковий вісник УжНУ. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. Ужгород, 2019. Вип. 26. С. 17–20.

Горська М. О. Особливості професійної підготовки працівників поліції в сучасних умовах. *Особливості підготовки поліцейських в умовах реформування системи МВС України*. 36. матеріалів I міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 20 травня 2016 р. МВС України, Департамент патрульної служби. 2016 р. М-во внутр. справ України, Департамент патрульної поліції України). Харків : ХНУВС, 2016. С. 116–120.

Ніколаєва Ж. В. Викладання іноземних мов в університетах у контексті Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. *Наукові праці. Педагогічні науки*. 2017. № 29. С. 127–130.

Прітха Рой Чоудхурі. Наскільки важлива англійська для кар'єри в юриспруденції? 2021. URL: <https://news.careers360.com/how-important-english-for-career-in-law>.

Про затвердження Концепції реформування освіти в Міністерстві внутрішніх справ України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 25 листопада 2021 року № 1252.

Шрамко Г. Про важливість англійської мови для юристів. 2020. URL: <https://pravokator.club/news/pro-vazhlyvist-anglijskoyi-movy-dlya-yurystiv/>
Northcott J. Language education for lawyers. 2021. URL: https://www.academia.edu/1146523/Language_education_for_law_professionals.

THEORETICAL FOUNDATIONS OF TEACHING COMMUNICATION STRATEGIES IN ENGLISH

Maryna V. Arapaki

PhD, Lecturer at the Department of Language Training
Odessa State University of Internal Affairs,
Odessa, Ukraine
email: amv22od@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9437-0421>

SUMMARY

Language theory, communicative competence, functional approach to language use, discourse analysis and sociolinguistic reasoning mainly constitute the theoretical foundations of the communicative approach to language teaching. Among the basic principles there should be mentioned the focus on communication, the desire to avoid correcting mistakes. The paper presents the findings of a comprehensive analysis of the communicative approach to teaching English with a focus

on interactive and communicative competence, the prioritization of meaningful communication, student-centered activities, the use of language in real life, various strategies for teaching English, such as task-based learning and group discussions, with an emphasis on their effectiveness in improving speaking, listening, reading and writing skills.

Keywords: *teaching, teaching methods, communication, linguistics, legal documents, teaching English, language acquisition, speaking skills, legal terminology, listening, communicative language learning, language learning, interactive learning, task-oriented, student-centered learning, grammar norms, English.*

REFERENCES

Baibakova O. O. (2019). On the problem of teaching professional foreign language communication to future physicists-researchers. *Scientific Bulletin of UzhNU. Series: Pedagogy. Social work*. Issue 26. Uzhhorod : UzhNU, pp. 17–20.

Hors'ka M. O. (2016). Features of professional training of police officers in modern conditions. *Features of Police Training in the Context of Reforming the System of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine*. Collection of Materials of the First International Scientific and Practical Conference (Kharkiv, 20 May 2016. Ministry of Internal Affairs of Ukraine, Department of Patrol Service. 2016. Ministry of Internal Affairs of Ukraine, Patrol Department. Police of Ukraine, Kharkiv National University of Internal Affairs, Department of Specialised Physical Training). Kharkiv : KHN, pp. 116–120.

Nikolaieva Zh. V. (2017). Teaching foreign languages at universities in the context of the Common European Framework of Reference for Languages. *Scientific works. Pedagogical sciences*. No. 29, pp. 127–130.

Northcott J. (2021). Language education for lawyers. URL: https://www.academia.edu/1146523/Language_education_for_law_professionals.

On approval of the Concept of Education Reform in the Ministry of Internal Affairs of Ukraine (2021). Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine of 25 November 2021. No. 1252.

Pritha Roy Chowdhury (2021). How important is English for a career in law? URL: <https://news.careers360.com/how-important-english-for-career-in-law>.

Shramko H. (2020). On the Importance of English for Lawyers. URL: <https://pravokator.club/news/pro-vazhlyvist-anglijskoyi-movy-dlya-yurystiv/>

Стаття надійшла до редакції 02.05.2025